

در دنیجی سنه - یدنجی جلد

۲۰۲ نومرو

۱۲ جمادی الاول ۱۳۱۳ - تشرین اول ۱۹۱۱ ۱۳۱۱

اداره خانه سی

باب عالی جاده سنده قصبار کتبخانه.
سیدر. رساله یه متعلق کافه مسئولیت
و خصوصیات ایچون (قصبار کتبخانه
سنه) مراجعت اولونور.

نسخه سی ۲۰ پاره در

آبونه بدلی

بر سنه لك الی ایکی نسخه سی پوسته
اجرتیه برابر بروجه پیشین ۳۵
غروش، استانبول ایچون اداره.
خانه دن آلمق اوزره ۲۰ غروشه در.

نسخه سی ۲۰ پاره در

پنجشنبه کونلری نشر اولونور فنی و ادبی رساله

بیلیمه دیکم حالده بو کیجه کئدمده خارق العاده بر حال
حزن حس ایدیوم!

— عفت بنده سندن ایو بر حالده دکلم که سنکله
استهزا ایدیم! — جوانی ویردی . شرف خام ذاتاً
کندی صداسیله ینه کندی غشی اولمش اولدیغندن شو
سوزلرک فرقه بيله اولدی . او رفیقهلری کی حزنک
سببی بیلیمور دکلدی .

بر وفاسز طرفندن پارجه لشمس اولان کوکلنه
اغلا یوردی .

مابعدی وار ب. ض

ادبیاتک فلسفه ده اهمیتی

فلسفه نك اكي بيوك شعبه سی اولان «پسیقولوژی» ده
هر کسک نظر بیقیدانه ایله باقدینی بر چوق شیلرک پک
بیوک اهمیتری واردر . بر صورت عمومی ده مادامکه
فلسفه دن مقصد تحری حقیقتدر شو خصوصی تأمین
ایده جک هر نه وار ایسه جالب دقت اولق طبیعیدر .
«پسیقولوژی» نك غایه سی ، احوال خارجی بشریه ایله
حسیاتک ظهور مناسبات و تکاملنی کشف و تحقیق
ایتمکدن عبارتدر . حالبوکه بویه بر شی انجق احوال عالم
حقنه بر خیلی وقوف و معلوماتک تدارک و تهیه سیله
قابل الاجرادر . بز حسیاتی یالکز تجلیاتی ایله طانیغه
موفق اولمقدنیز . بناء علیه بو تجلیاتک «پسیقولوژی» ده
فوق العاده حائز اهمیت اوله جنی طبیعیدر .

حسیاتک بالجله تجلیاتی — ولو اكي عادى مشاغل بشریه ده
اولسون — شایان تدقیقدر . بدایت حیات بشریه دن اعتباراً
هیچ بر شی یاپلما مشدرکه اوراده حسیاتک صورت
حصول و جریانی از چوق نمایان اولسون . اكي عادى سوز ،
اكي اهمیتسز وقایع بيله احوال مغنویه نك از چوق ترجمانی
اوله جق و تقدیر ماهیته خدمت ایده بيله جک بر حالده در .
شو قدرکه بونقطه نظر دن بالجله اثار خارجی عین اهمیتی
حائز اوله ماز : بر قسمی حسیاتک اكي نازک ورقیق نقطه لرنده
بيله ترجمانی اوله بیلور دیگر قسمی ایسه ، بو خصوصده
انجق پک محدود بر خدمت اعاده ایده بیلور مثلاً علوم و فنون

بر قومک تقدیر حسیاتی خصوصنده پک اوقدر حائز اهمیت
اوله ماز حالبوکه اوقومک ترتیب ایلدیکی قوانین ، موقع ادبه
قویدینی جل حکمیه و ضروب امثال مجموعه لری فوق العاده
بر صورتده احوال مغنویه سنک تعیین و تقدیرینه خادمدر .
فقط بو بابده اكي زیاده مهم اولان شی هر قومک کندینه
مخصوص اولان ادبیاتیدر .

ادبیاتک بر صورت عمومی ده تاریخی و خصوصیه
صورت ظهوری بو کون از چوق تأید و تحقیق ایتشددر .
ادبیات و قتیله رقص و موسیقی ایله تماماً متحد اوله رق
اوچنکده سبب ظهوری معبدلرده اجرا اولنان آیین ایش .
بو رسمک اجراییله موظف اولان اشخاصک بر قسمی
غایت ابتدائی بر طاقم موسیقی آلتلریله ترنم و دیگر قسمیده
آکا تغنیات ایله رفاقت و بعضیلرنده اجرای رقص
ایلمش . ایشته ادبیات ، ابتدالری موسیقی ورقص ایله
برابر معبدلرده محصور قالمش و بالاخره تکامل سایه سنده
ایرله رق انلر کی مستقل بر شعبه تشکیل ایده بیلما مشدر .
تکاملک قواعد اساسیه سندنبری اولان بسیطدن مرکبه
کچمک کیفیتندن ادبیاتده ، متأثر اوله رق هر مملکتده تلخاط
و تشعب ایله نظم و نثر کی ایکی بیوک قسمه و بونلرده دیگر
بر طاقم اقسام صغیره یه آیرلما مشدردر .

بالاده ده عرض اولدینی وجهله بر قومک تدقیقات
حسیه سنده ادبیاتک بیوک بر اهمیتی واردر . ادبیات ، حسیاتک
طوغریدن طوغریه ترجمانی اولدیغندن بونک صورت
جریانی بالطبع قوانین و عرف و عاداتدن ، صورت تربیه دن
دها ایو کوستره بیلور . زیرا بونلرک مملکت محصولی
اولیه رق خارجدن کله بیلیمهلری و یاخود حسیاته عائد
اولیان بعض اسباب تحتده ظهور ایلیملری قابل الامکاندر .
فقط ادبیات اكي زیاده حسیاتک تحت تأثیرنده بولندیغندن
شو محاذیر ابتدالری انده ده موجود اولسه بيله زمانله
تماماً محو اولور و بو یولده باشلایان بر ادبیات از وقتده
مملکت محصولی دینله جک درجه ده حسیات ملیه نك توضیح
و تفسیرینه خدمت ایده بیلور .

بو کون تماماً «قوژموپولیت» بر حالده بولنان ادبیات
عثمانیه بيله — ترکیبنده کی عناصر اجنبیه تأثیرات محلیه سایه سنده
عثمانیلشهرق — زمانله ملی بر حاله کله جک و عثمانیلرک

تدقیقات حسیه لرنده نظر دفته اله جق باشلوجه وسائفلدن
برای اوله جقدر.

حاصلی بوکون بر قومك اخلاقی، طبیعت و مزاجی
صورت تفکر و تخیلی آکلامق ایچون اك صاغلام واسطه
ادبیاتی تدقیق ایتمکدر.

تدقیقات حسیه ده حائز اهمیت اولان، یالکیز اقوام
متمدنهك ادبیاتی دکلدرد. بو خصوصده بدویلرک وحشیلرک
ابتدائی و صافدلانه شریقلری بیله فوق العاده ایشه یرار.
عصر مزده «سیانس له نکستیک» اربابی و بالاختصاص
مستشرقین، اقوام قدیمهك اوعادی مصالریله، شریقلریله
سنه لرجه اوغراشیورلرسه شو حال بالطبع انلری تکرار
ایدرک بر لذت المق ایچون دکلدرد! بوندن مقصد او ابتدائی
اثرلری تدقیق ایدرک محصللرینک احوال معنویهلری
حقنده اکتساب معلومات ایلمکدر. علوم مذکورده کی
ترقیات کلیه یه باقیلورسه شو مقصدک تماماً حصول بولدیغی
قبول ایتک لازمکله جکدر. زیرا بوکون، بر قومك بو نوع
تبعات سایه سنده یعنی یالکیز میدان قویدیغی شریقلر،
مصالر، چالغیلر، تدقیق اولنه رق هویت معنویه سی تعیین
و تقدیر ایدیله بیللمکده در.

هر ادبیات تجلیات مختلفه سیله منسوب اولدیغی اقوامك
احوال معنویه سی حقنده بعض معلوماتك اعطاسنی تأمین
ایده بیلورسه ده بر قومك بدایت ظهورندن اعتباراً اوغرا دیغی
تبدلات معنویه یی حقیقتی وجهله تعیین و تقدیر ایده بیللمک
ایچون آز چوق بیوک یعنی بدایتندبرو هیچ بر عارضه یه
دوچار اولماش وعصر لرجه اجرای حکم ایده بیللمش
اولان ادبیاتلره احتیاج واردر. حالبوکه تاریخ انسانیتده
شو خصائصی جمع ایتمش پک آز ادبیات واردر. ادبیاتلرک
همان جمله سی توسیع وانتشارلرینه مانع بر چوق شرائطه
معروض اوله رق بر صورت دائمه ده مشمر اوله مدقلرندن
بر قومك تبدلات معنویه سنک درجه بدرجه تعیین و تقدیری
اکثریا داعی مشکلات اولمقده در.

ادبیات موجوده وغیر موجوده آراسنده بویله بر
قومك جریان حیاتی بویجه هیچ بر عارضه یه دوچار
اولمقسنزین تحولات معنویه سی تعقیب ایتمش یالکیز اوچ
ادبیاته تصادف اولنه بیلورکه بونلرده اسکی یونان ادبیاتیله

فرانسز و انگلیز ادبیاتلریدر. آلمان ادبیاتنه کلنجه،
روستانلغک بدایت ظهورنده کی عارضه لر آنی بوضریه
کیرمکدن منع ایلمشدر.

بر قومك ادبیاتله تدقیق اولنه جق احوال معنویه سنک
سباب تبدلی، جنس و ملیت، احوال محلیه وزمان کی باشلوجه
وچ محرکدر. اقوام مختلفهك احوال معنویه لری آره -
منده کی فرق واختلافات بالخاصه شو اوچ محرکک تخلفندن
شأت ایلمشدر. اوروپای شمالی اهالیسی طبعاً متین
ولدقلرندن ویاغمورلی پوصلی هوالر، غیر مثبت طو پر اقلر
کی احوال محلیه داخلنده یشادقلرندن جدی، غیور
غموم و هردر لوشطارتدن عاری بر طاقم آدملر کسلمشدر در.
حالبوکه اوروپای جنوبی اهالیسی پارلاق کونش، تمیز هوا،
براق دکز، حس پرور مناظر کی بر طاقم احوال محلیه یه
ائل اوله رق فوق العاده خفیف، شن و شهوتیرست اولمشدر در.
ایشته شو فرق واختلافات ادبیاتلرنده تماماً ظاهر و نمایاندر.
الحقیقه «ویرژیل» لر «په ترارک» لر اوروپای جنوبیده
حالبوکه شه کیسپرلر، ژونسونلر، اسپنسرلر (فیلسوف اسپنسر
دکل) اوروپای شمالیده ظهور ایلمشدر در. کذلک بر قومك
مختلف زمانلرنده کی احوال معنویه لری آراسنده کی مغایرت
بلاده کی محرکلرک تخلفله تماماً قابل حل و تفسیر در.
انگلیزلر، جنس و ملیتلری حسیه حقیقت ظن ایتنکری
ریاخود سودکری بر شیدن قولایجه واز کچه مازلر.
شو حال بر از اول عرض ایتدیکم احوال محلیه نك ده
انضمامیله کندیلمیغی اعصار سابقه ده فوق العاده شدت پرور
و متهور یایدی. بناءً علیه اوروپاده «ره نه سانس»
یعنی دور تجدد باشلدیغی وقت انگلیز ادبیاتی حلمیت
وسکونتدن ومنطقدن بری وحشیات مفرطه و شدید ایل
ملو اولدی. حالبوکه بالآخره پروتستانلغک انگلتره یه
انتشاری اوزرینه انگلیزلر معلوم اولان متانت و شدتلریله
اجرای احکامنه تشبث ایتدکلرندن حسیات شدیدلری
بر فکر دیندارانه ایله فوق العاده کسب اعتدال ایلدی
واولکی شدت و تهورلری یرینه عظیم بر سکونت دینه قائم
اولدی.

ایشته کوریلورکه بر ادبیاتک - قدر کوچک اولور
ایسه اولسون - بر قومك احوال معنویه سی تاریخنده

فوق العاده اهميتى واردر. اعصار سابقه ده احوال سابقه ده احوال مغويه نك تدقيقى خصوصى بك او قدر نظر اهميته تلقى ايدلديكندن ادبياتك شو خدمت عظيمه سندن ده بالطبع استفاده اولنه مامشدى. حالبوكه عصر مزده شو خصوص فوق العاده كسب اهميت ايلمشدر. فضله اوله رق بو نوع تدقيقاته تبديل مقصد ايدلمشدر.

اوللرى ماضى اوزرينه ايديلان تبعات جزئيه دن مقصد آندن بر درس عبرت چيقارمقدى بناءً عليه بويله ابتدائى برفكرله ايديله جك تدقيقاتك بك محدود قلمسى وبونك نتيجه سى اوله رق ادبياتك بو خصوصه بك او قدر استعماله تشبث اولنماسى طبيعيدي. حالبوكه بوكون احوال مغويه ماضيه نك تدقيقندن مقصد بسبتون بشقه در. بوكون بر قومك مثلاً بش يوز سنه مقدمكى احوال مغويه سى تدقيق ايدليكى وقت باشلوجه نظر دفته النان شى مستقبل ايچون اندن استفاده خصوصى دكلدر. ماضى، ماضى اوله رق تدقيق ايدلمكده در. احوال مغويه ماضيه نك تدقيقندن مستقبل ايچون برفائده مطلوب اوليوب اصل استفاده هر درلونتايچندن صرف نظر حسيات ماضيه نك صورت ظهور و جريانى كلامغه منحصر قالمقده در.

تدقيقات ماضيه نك شو عرض اولنان تحول فكرله بر صورت مستقرده يرلشمسى وتوسيع وانتشار ايلمسى زمانمزه مخصوص ترقيات علميه دن اولديغندن انك لازم غير مفارقى حكمنده اولان تدقيق ادبيات خصوصنكده انجق عصر مزده تطبيق و اجرا ايديله بيلمسى امور طبيعيه دن بولنمشدر.

ابن فكرى لطفى

معارف

ايكى اوج هفتهدن برى اثار جديده لرينه واسطه انتشار اولديغمنز لطفى بك افدينك، وجود لريله افتخار اولنه جق اذكيائى شباندن بولندقلرينى ايشيديوردق. كنديلرى ملكيه شاهانه وپارس حقوق وعلوم سياسيه مكاتبلى ماذونلرندن ايمشدر. مكتسبات علميه لرندن بيدربى استفاده تمهيدسنديز. لطف معاونت لرينه تشكرله برابر مقالات فلسفيه لرينه دوام بيورمالرينى رجا ايدرز.

ملاحظات ادبيه

(مابعد)

اسلوب عالينك مزيات مخصوصه انشائيه سى درتدر: قوت، شدت، احتشام، علويت، انشاده قوت محضا افاده نك تاثيرينى آرتيرماق ايچون افكار وحسياتك آز سوزله تبليغ ايدلمش اولماسندن، تعبير ديگرله، الفاظ وتراكيبك بداعت وبراعتيله برابر واسع بر معناني صورت وجيزه ده مشتمل بولونماسندن عبارتدر. محسنات مغويه اسلوب انواعندن اولان (مطابقت) كرك تقابل كرك تضاد صورتيله واقع تجليات بديعيه سى انشانك اسباب قوتندندر.

مقبرك مقدمه سنده شاعر ديوركه «بعض طرفلرى ده فرباد حالده اولدينى ايچون او قدر يرده قالماز. - مقبر عموميتى اعتباريله بك چوق نظرلر ايچون صوغوق بر اثردر. بوضوغوقلق يالكز بنم قلبى احراق ايدر.»

ايشته بو سوز قوته مثال اولور.

كيميسى نيسنى غمله بقا جوى وجود

كيمى هستى المله طلب افزاى عدم

ييتى ده قوتلى سوزلردندر.

شدت اسلوب قلبك سائفة اختلاجيله افاده لرده افكار وتاثيراتك توالى حصولى نمايان اولماقدر. توفيق فكرت بكك بر مخدره لسانندن يازدينى مرثيه ده او قودينغمنز شو بيتلر شدتى حاويدر:

سنى گورمك: سكا آه ايتمك ايچون،

سنى تعقيب ايدرك گيتمك ايچون،

قوشارم ياس ايله اما نره يه؟

قوشارم پنجره دن پنجره يه.

چيقيهم اورتيه عفت مانع

بو قادينلق: بو قباحث مانع

چيتمه مام، چيقيمايه بولسه م ده توان

نه بولور اورتيه ده چشم گريان؟

بسته دم، ناله فرا بر تابوت!

روحسز بر حركت، برده سكوت.

نره يه آننه جكم، سن نره يه؟

كيم ديور: «مقبره يه، مقبره يه!»